

Usko ja elämä

Kristinuskon pääkohdat selkokielellä SUOMEN EV.LUT. KIRKKO

Usko ja elämä – Kristinuskon pääkohdat selkokielellä
Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2013

Työryhmä:
kehitysvammatyön pastorit
Pertti Arola, Maarit Nuopponen ja Tiina Peippo
sekä diakonian asiantuntija Irene Nummela

Sisältö

Lukijalle
Kymmenen käskyä
Käskyjen merkitys
Uskontunnustus
Isä meidän -rukous
Pyhät toimitukset eli sakramentit
    Kaste
    Ehtoollinen
Raamattu, rippi, rukous ja siunaus
    Raamattu
    Rippi
    Rukous
    Herran siunaus

Lukijalle

Kristillisen uskon ydin
voidaan tiivistää muutamaankeskeiseen asiaan.
Uskontunnustus, kymmenen käskyä
ja Isä meidän -rukous ovat niistä tärkeimmät.

Uskonpuhdistaja Martti Luther
kirjoitti ensimmäisen katekismuksen.
Sinä hän kertoi myös
kasteen ja ehtoollisen merkityksestä.

Usko ja elämä – Kristinuskon pääkohdat -kirja seuraa perinteisen katekismuksen järjestystä. Se antaa perustietoa uskon perusasioista. Jokainen voi itse ajatella sen pohjalta. Työryhmän jäsenet kehitysvammatyön pastorit Pertti Arola, Maarit Nuopponen ja Tiina Peippo sekä diakonian asiantuntija Irene Nummela ovat ajatelleet hyvin monenlaisia lukijoita kirjoittaessaan kirjaan.

Toivon, että tämä kirja avaa näkökulmia uskoon ja elämään.

Pekka Huokuna
kirkkoneuvos

KYMMENEN KÄSKYÄ

1. käsky:

**Minä olen Herra, sinun Jumalasi.
Sinulla ei saa olla muita jumalia.**

2. käsky:

Älä käytä väärin Herran, Jumalasi nimeä.

2. käsky:

Älä käytä väärin Herran, Jumalasi nimeä.

4. käsky:

Kunnioita isääsi ja äitiäsi.

5. käsky:

Älä tapa.

6. käsky:

Älä tee aviorikosta.

7. käsky:

Älä varasta.

8. käsky:

Älä lausu väärää todistusta lähimmäisestäsi.

9. käsky:

Älä tavoittele lähimmäisesi omaisuutta.

10. käsky:

Älä tavoittele lähimmäisesi puolisoa, työntekijöitä, karjaa äläkä mitään, mikä hänelle kuuluu.

Jumalan käskyt ovat elämänohjeita.
Käskyjen avulla Jumala haluaa suojella
ja auttaa meitä elämään hyvän elämän.

Jeesuksen elämänohje on:
"Rakasta Jumalaa kaikkein eniten
ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi"
Lk. 10:27

1. käsky:
Minä olen Herra, sinun Jumalasi.
Sinulla ei saa olla muita jumalia.

Jumala on.
Hän on luonut sinut.
Jumalalta saat kaiken hyvän.
Voit aina turvautua Jumalaan.
Hän tahtoo olla sinulle tärkein.

2. käsky:
Älä käytä väärin Herran, Jumalasi nimeä.

Älä halveksi äläkä pilkkaa Jumalaa.
Voit aina pyytää Jumalalta apua.
Rukoile ja kiitä häntä.

3. käsky:
Pyhitä lepopäivä.

Jumala antaa työn ja levon.
Muista levätä.

Jumala tahtoo kohdata sinut.
Sen vuoksi rukoileminen ja
Raamatun lukeminen on tärkeää.
Näin teemme myös
seurakunnan yhteisessä jumalanpalveluksessa.

4. käsky:
Kunnioita isääsi ja äitiäsi.

Jumala tahtoo,
että äiti ja isä huolehtivat lapsesta.
Vanhemmat kasvattavat lasta
ja kertovat hänelle Jumalasta.

Äiti ja isä ovat antaneet lapselleen
elämän lahjan.

Siitä saamme olla aina heille kiitollisia.
Lapsen tulee pitää vanhempiaan tärkeinä.

Joidenkin ihmisten tehtävänä on päättää
ja huolehtia yhteisistä asioista.
He ovat vallankäyttäjiä.
Jumala tahtoo, että kunnioitamme heitä.

5. käsky:
Älä tapa.

Jokaisen ihmisen elämä on arvokas.
Ketään ei saa vahingoittaa teoilla tai sanoilla.
Älä aiheuta kärsimystä kenellekään,
vaan auta kaikkia ihmisiä.
Niiden, joilla on valtaa, tulee
puolustaa heikompia.

6. käsky:
Älä tee aviorikosta.

Jumala loi ihmiset miehiksi ja naisiksi.
Jumala on antanut avioliiton perheen turvaksi.
Puolisoiden tehtävänä on rakastaa
ja kunnioittaa toisiaan.
Omaa avioliittoa ja toisten ihmisten
avioliittoja tulee suojella.
Jokainen on vastuussa
puheistaan ja teoistaan.

7. käsky:
Älä varasta.

Raha ja omaisuus ovat Jumalan hyviä lahjoja.
Varastaminen on väärin.
Toisen omaisuuden vahingoittaminen tahallaan
on myös varastamista.
Meillä on vastuu toinen toisistamme
ja myös luonnosta ja ympäristöstä.

8. käsky:
Älä lausu väärää todistusta lähimmäisestäsi.

Älä valehtele.
Puhu aina totta.
Toisesta ihmisestä ei saa puhua pahaa.
Kerro hänestä hyviä asioita.

9. käsky:**Älä tavoittele lähimmäisesi omaisuutta.**

Jumala tietää myös ajatuksesi.
Siksi et saa kadehtia tai
juonitella itsellesi toisen ihmisen omaisuutta.
Älä aja omaa etuasi toisen kustannuksella.

10. käsky:**Älä tavoittele lähimmäisesi puolisoa,
työntekijöitä, karjaa äläkä mitään,
mikä hänelle kuuluu.**

Läheiset ihmiset ovat Jumalan lahjaa.
Siksi kenellekään ei saa aiheuttaa vahinkoa.
Älä tavoittele itsellesi toisen ihmisen
elämään kuuluvia ihmisiä ja asioita.
Tee toiselle ihmiselle hyvää.
Suojele ja tue häntä kaikessa.

Käskyjen merkitys

Jos noudatamme käskyjä,
kaikkien on hyvä elää.
Käskyjen rikkomisella on laajat seuraukset.
Käskyjen rikkominen vaikuttaa
perheeseen ja yhteiskuntaan.

Kukaan meistä ei pysty
noudattamaan täydellisesti Jumalan käskyjä.
Ne näyttävät virheemme ja itsekkyytemme.
Käskyt ohjaavat meitä hakemaan apua Jumalalta.
Siksi elämämme tärkein asia on usko Jumalaan.

USKONTUNNUSTUS

Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,

ja Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan,
meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,

ristiinnaulittiin,
 kuoli ja haudattiin,
 astui alas tuonelaan,
 nousi kolmantena päivänä kuolleista,
 astui ylös taivasiin,
 istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan,
 oikealla puolella
 ja on sieltä tuleva tuomitsemaan
 eläviä ja kuolleita,

ja Pyhään Henkeen,
 pyhän, yhteisen seurakunnan,
 pyhain yhteyden,
 syntien anteeksiantamisen,
 ruumiin ylösnousemisen
 ja iankaikkisen elämän.

Meillä on yksi Jumala.
 Jumala on samalla kertaa
 Isä, Poika ja Pyhä Henki,
 siksi häntä kutsutaan kolmiyhteiseksi Jumalaksi.

Uskontunnustus kertoo Jumalan hyvistä teoista:
 - Jumala on luonut maailman.
 - Jeesus on vapauttanut meidät pahan vallasta.
 - Pyhä Henki antaa meille uskon.
 Usko on Jumalan hyvien tekojen vastaanottamista.
 Usko on Jumalaan turvaamista ja luottamista.

Seuraavilla sivuilla
 uskontunnustus on jaettu pieniin osiin.
 Tummennetulla on uskontunnustuksen osa,
 jota seuraa selitys.

Minä uskon Jumalaan,

Jumalaa ei voi ymmärtää järjellä.
 Jumala on suuri salaisuus.
 Hän on kertonut itsestään tärkeimmät asiat,
 että voimme uskoa häneen.
 Jumala on samalla kertaa
 Isä eli Luoja,
 Poika eli Vapahtaja Jeesus
 ja Pyhä Henki eli Pyhittäjä.

**Isään, Kaikkivaltiaaseen,
 taivaan ja maan Luojaan**

Jumala on jokaisen ihmisen taivaallinen Isä.
 Jumala on luonut kaiken.
 Hän on antanut meille elämän.
 Koti ja perhe, ruoka ja juoma,
 terveys ja lepo ovat Jumalan lahjoja.
 Jumalalle mikään ei ole mahdotonta.
 Hän pitää kaikesta huolta.
 Silti elämässä voi olla hätää ja kärsimystä.
 Vaikeuksienkin keskellä voimme
 turvata Jumalaan.

**ja Jeesukseen Kristukseen,
 Jumalan ainoaan Poikaan,**

Jeesus on Kristus.
 Hän on yhtä aikaa Jumala ja ihminen.
 Jeesus on Jumalan Poika,
 joka syntyi ihmiseksi, eli ihmisenä ja kuoli.

Meidän Herraamme,

Jokainen ihminen on syntinen.
 Synti on sitä, että emme usko ja luota Jumalaan.
 Synti on myös ajatuksia, sanoja ja tekoja,
 jotka ovat pahoja ja itsekkäitä.
 Synti erottaa meidät Jumalasta.
 Kukaan ei pysty vapautumaan synnistä
 omin voimin.
 Sen tähden Jeesus Kristus auttaa meitä.
 Hän on Vapahtaja,
 joka vapauttaa meidät synnin vallasta.
 Hän voitti kuoleman ja Saatanan.
 Sen vuoksi Jeesus on meidän Herraamme.

**joka sikisi Pyhästä Hengestä,
 syntyi Neitsyt Mariasta,**

Maria synnytti Jeesuksen.
 Mariasta tuli Jumalan äiti.
 Ihmisen järki ei ymmärrä,
 miten Jumala tuli ihmiseksi.
 Se on ihme.
 Jumalan Pyhä Henki sai sen aikaan.

**kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin,
 kuoli ja haudattiin, astui alas tuonelaan,**

Juudean maan hallitsija Pontius Pilatus
 tuomitsi Jeesuksen kuolemaan.

Jeesusta lyötiin ja pilkattiin.
 Kaikki jättivät hänet yksin.
 Jeesus naulattiin puiseen ristiin, ja hän kuoli.
 Jeesus kuoli ristillä
 meidän pahojen tekojemme tähden.
 Hän vapautti meidät synnin vallasta.

Kuoleman jälkeen
 Jeesuksen läheiset hautasivat hänet.
 Jeesus meni kuolleiden maailmaan eli tuonelaan.
 Myös tuonelassa hän on kaiken Herra.

**nousi kolmantena päivänä kuolleista,
 astui ylös taivaisiin,
 istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan,
 oikealla puolella ja on sieltä tuleva
 tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,**

Jeesus nousi kuolleista pääsiäisenä.
 Hän elää!
 Jeesus on nyt taivaassa,
 siksi emme näe häntä.
 Jeesus rukoilee puolestamme.
 Hän on luvannut olla kanssamme aina.
 Kerran Jeesus tulee takaisin maailmaan
 ja hän tuomitsee kaikki ihmiset oikeudenmukaisesti.
 Silloinkin saamme luottaa Jumalan
 anteeksiantoon ja rakkauteen eli armoon.

ja Pyhään Henkeen,

Helluntaina Jumala antoi Jeesuksen ystäville
 Pyhän Hengen.
 Pyhä Henki lahjoittaa meille uskon Jeesukseen.
 Hän auttaa rakastamaan Jumalaa ja toisiamme.
 Pyhä Henki auttaa luottamaan Jumalan lupauksiin,
 joita Jumala on antanut Raamatussa.

Pyhää Henkeä kutsutaan Pyhittäjäksi.
 Hän tekee meistä pyhiä.
 Pyhä ihminen uskoo ja luottaa Jumalaan.

pyhän yhteisen seurakunnan,

Pyhä Henki kutsuu meidät seurakuntaan.
 Seurakunta on niiden ihmisten joukko,
 jotka uskovat Jumalaan.
 Meidän tehtävämme on luottaa Jumalaan,
 rakastaa muita ihmisiä ja kertoa

Jumalan teoista kaikille ihmisille.

Tärkeitä asioita seurakunnassa ovat kaste,
ehtoollinen ja Raamattu.
Kasteessa tulemme seurakunnan jäseniksi.
Ehtoollinen on seurakunnan yhteinen ateria.
Raamattu on seurakunnan pyhä kirja.

pyhäin yhteyden,

Jeesukseen uskovia ihmisiä eli kristittyjä
elää eri puolilla maailmaa.
Meillä voi olla erilaisia tapoja,
ajatuksia ja mielipiteitä.
Kuitenkin usko yhdistää kaikki kristityt,
sillä usko on lahja Pyhältä Hengeltä.

syntien anteeksiantamisen,

Jumala tuntee meidät.
Hän tietää, millaisia olemme.
Teemme väärin ja
unohdamme helposti Jumalan.
Emme tahdo emmekä osaa tehdä
hyvää toiselle ihmiselle.
Saamme kuitenkin turvallisin mielin
pyytää Jumalalta anteeksi.
Hän lahjoittaa meille runsaasti rakkauttaan,
ja antaa meille Jeesuksen tähden anteeksi.

Kun Jumala antaa meille anteeksi,
hän vahvistaa uskoamme
ja auttaa meitä rakastamaan lähimmäisiämme.

ruumiin ylösnousemisen

Kun kuolemme, ruumiimme laitetaan hautaan.
Jeesuskin kuoli ja haudattiin,
mutta hän nousi kuolleista ja voitti kuoleman.
Siksi elämämme ei pääty kuolemaan,
vaan Jumala antaa Jeesukseen uskoville
uuden elämän taivaassa.
Taivaassa saamme myös uuden,
erilaisen ruumiin.

ja iankaikkisen elämän.

Kristittyinä saamme jo nyt
elää Jumalan yhteydessä.

Taivaassa saamme nähdä Jumalan.
 Elämä taivaassa ei lopu koskaan.
 Siellä ei ole enää itkua, kipua eikä kärsimystä,
 vaan kaikki asiat ovat hyvin.
 Saamme iloita Jumalan rakkaudesta.

ISÄ MEIDÄN -RUKOUS

Isä meidän, joka olet taivaissa.
 Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
 Tulkoon sinun valtakuntasi.
 Tapahtukoon sinun tahtosi,
 myös maan päällä niin kuin taivaassa.
 Anna meille tänä päivänä
 meidän jokapäiväinen leipämme.
 Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
 niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
 jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
 Äläkä saata meitä kiusaukseen,
 vaan päästä meidät pahasta.
 Sillä sinun on valtakunta
 ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
 Amen.
 (Matt. 6:9-13; Luuk. 11:2-4)

Jumala tahtoo, että rukoilemme.
 Siksi Jeesus opetti meille
 Isä meidän -rukouksen.
 Siihen on koottu tärkeät asiat,
 joita saamme Jumalalta rukoilla.
 Samalla pyydämme, että osaisimme
 elää niin kuin Jumala tahtoo.

Isä meidän, joka olet taivaissa.

Jumala on taivaallinen Isämme.
 Hän tietää mitä tarvitsemme
 ja haluaa tehdä meille hyvää.
 Voimme rohkeasti puhua Jumalalle
 ja luottaa siihen, että
 hän kuulee rukouksemme.

Pyhitetty olkoon sinun nimesi.

Jumala on suuri ja pyhä.
 Hän on luonut kaiken ja hänellä on kaikki valta.
 Silti saamme lähestyä pyhää Jumalaa.
 Jumala tahtoo, että kunnioitamme häntä

ja kiitämme kaikesta hyvästä,
mitä hän on tehnyt.
Tällä tavalla pyhitämme Jumalan nimen.

Tulkoon sinun valtakuntasi.

Jumalan valtakunta tarkoittaa sitä, että
Jumala on kaikkialla
ja saamme elää Jumalan kanssa.
Kun uskomme Jeesukseen,
kuulumme Jumalan valtakuntaan.

Maailmassa on paljon pahaa.
Jumala on kuitenkin rakkaus.
Siksi rukoilemme, että
Jumalan valtakunta näkyisi elämässämme.
Silloin luotamme Jumalaan
ja kerromme Jumalasta toisille ihmisille.
Taivaassa näemme
Jumalan valtakunnan täydellisesti.

Tapautukoon sinun tahtosi. myös maan päällä niin kuin taivaassa.

Jumalan tahto on,
että me uskomme Jeesukseen ja
rakastamme lähimmäistämme.
Siihen me pyydämme voimaa Jumalalta.
Rukoilemme, että Jumalan tahto
toteutuisi meidän elämässämme.

Aina emme ymmärrä kaikkien asioiden
ja tapahtumien tarkoitusta.
Silti saamme luottaa Jumalan rakkauteen
ja hänen hyvään tahtoonsa.

Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme.

Kaikki hyvä tulee Jumalalta.
Hän haluaa pitää huolta kaikista ihmisistä.
Jokapäiväinen leipä tarkoittaa
kaikkea mitä tarvitsemme,
esimerkiksi ruokaa, vaatteita,
kotia, terveyttä ja ystäviä.
Saamme kiittää kaikesta, mitä meillä on.
Samalla meidän tulee auttaa heitä,
joilla ei ole jokapäiväistä leipää.

**Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.**

Jumala antaa kaikki pahat tekomme anteeksi,
koska Jeesus kuoli ristillä.
Saamme kiittää siitä Jumalaa.
Jumala tahtoo, että mekin
annamme anteeksi niille,
jotka ovat tehneet meille pahaa.

Äläkä saata meitä kiusaukseen,

Unohtamme helposti Jumalan.
Olemme usein itsekkäitä ja
teemme pahaa toisille ihmisille.
Kiusaus on halua tehdä
näitä Jumalan tahdon vastaisia asioita.
Jumala ei aina poista kiusauksia,
mutta hän antaa meille voimaa kestää ne.
Siksi rukoilemme,
että Jumala antaa meille uskoa ja rakkautta.

vaan päästä meidät pahasta.

Elämässä on pahoja ja ikäviä asioita.
Itsekin aiheutamme tuskaa
toisille ihmisille ja Jumalalle.
Vain Jumala voi vapauttaa meidät pahan vallasta.
Saamme luottaa siihen,
että kerran taivaassa kaikki paha on poissa.

**Sillä sinun on valtakunta ja voima
ja kunnia iankaikkisesti. Amen.**

Jumala on tehnyt koko maailman.
Hän on kaikkein voimakkain ja mahtavin.
Siksi saamme rukouksessa turvata häneen.
Saamme luottaa Jumalaan silloinkin,
kun emme itse jaksa tai osaa rukoilla.
Amen tarkoittaa:
"Kyllä, näin tapahtuu varmasti."
Jumala tietää, mitä me tarvitsemme.

PYHÄT TOIMITUKSET ELI SAKRAMENTIT

Sakramentti on pyhä toimitus.
Sakramentteja on kaksi: kaste ja ehtoollinen.
Ne perustuvat Jeesuksen sanoihin,

jotka ovat Raamatussa.
 Kastekäskyssä Jeesus kääsee kastaa
 ihmiset hänen opetuslapsikseen eli seuraajikseen.
 Ehtoollisen asetussanoissa Jeesus kertoo,
 mitä ehtoollinen on.
 Sakramenteissa yhdistyvät Jeesuksen sanat
 ja näkyvät aineet, vesi, leipä ja viini.

Kaste

Kun pappi kasta, hän sanoo:
 ”Minä kasta sinut Isän ja Pojan
 ja Pyhän Hengen nimeen.”
 Samalla hän laittaa kolme kertaa
 vettä kastettavan päähän.

Kaste on Jumalan lahja,
 joka on tarkoitettu kaikille.
 Siksi monet kastetaan
 jo aivan pienenä lapsena.

Kasteessa Jumala kutsuu jokaisen nimeltä.
 Meistä tulee Jeesuksen seuraajia
 ja kristillisen kirkon jäseniä.
 Kasteessa Pyhä Henki antaa meille
 uskon Jumalaan.

Kasteessa Jumala lupaa, että hän on
 kanssamme joka päivä.
 Saamme aina luottaa Jumalan
 rakkauteen ja anteeksiantoon.
 Kaste antaa myös lupauksen
 iankaikkisesta elämästä.

Ehtoollinen

Ehtoollisella syömme leipää
 ja juomme viiniä.
 Jeesus sanoo, että leipä on hänen ruumiinsa
 ja viini on hänen verensä.
 Jeesus on ehtoollisessa läsnä
 aivan erityisellä ja salatulla tavalla.

Ehtoollisella saamme synnit anteeksi.
 Samalla uskomme vahvistuu
 ja saamme apua kristittyinä elämiseen.
 Ehtoollinen yhdistää meidät
 Kristukseen ja toisiimme
 sekä taivaan joukkoihin.

Ehtoolliselle voi tulla jokainen,
joka tarvitsee Jumalan apua,
rakkautta ja anteeksiantamusta.
Siksi ehtoollisella kannattaa käydä usein.

RAAMATTU, RIPPI, RUKOUS JA SIUNAUS

Raamattu

Raamattu on kristittyjen pyhä kirja.
Siinä Jumala itse puhuu meille
ihmisten kielellä.
Raamatussa on kaksi osaa:
Vanha ja Uusi testamentti.
Niissä kerrotaan Jumalan teoista ja
hänen rakkaudestaan kaikkia ihmisiä kohtaan.

Raamattu kertoo, että
me tarvitsemme Jumalaa
ja hänen armoaan.
Jeesus tuli antamaan meille
tämän armon ja anteeksiannon.
Tämä on Raamatun tärkein asia.

Kun luemme tai kuulemme raamattua,
Pyhä Henki antaa meille uskoa.
Voimme aina turvautua
Raamatun lupauksiin.

Rippi

Ripissä kerromme syntimme Jumalalle.
Voimme tehdä sen omassa rukouksessa,
jumalanpalveluksessa yhdessä toisten kanssa
tai kahden kesken papille
tai toiselle kristitylle ihmiselle.
Ripin kuuntelija sanoo,
että Jumala antaa synnit anteeksi.
Kun synnit on saatu anteeksi,
niitä ei enää tarvitse miettiä eikä muistella.

Rukous

Rukous on puhetta ja olemista Jumalan kanssa.
Rukoilla voi joka hetki:
esimerkiksi hiljaa mielessään,
ääneen puhumalla tai laulamalla.
Voimme rukoilla yksin, toisten kanssa

tai yhdessä seurakunnan kanssa.
Saamme kiittää Jumalaa ja
pyytää häneltä apua.
Voimme myös rukoilla toisten ihmisten puolesta.
Sitä nimitetään esirukoukseksi.
Jumala on Raamatussa luvannut
kuulla rukouksemme.
Saamme luottaa hänen apuunsa.

Herran siunaus

Siunaus on kaikkea hyvää,
jota vain Jumala voi meille antaa.
Jumalan siunausta pyydämme,
kun rukoilemme Herran siunaus -rukouksen.

Tarvitsemme joka hetki Jumalan apua,
varjelusta ja huolenpitoa.
Saamme luottaa Jumalaan
ja hänen siunaukseensa,
kun elämässä on vaikeaa.
Jumalan siunaus on turvamme
myös kuoleman hetkellä.

Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa
teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.
Aamen.